

IMPLICAȚII ASUPRA COMUNITĂȚII INTERNAȚIONALE ȘI OBIECTIVE STRATEGICE ALE ALIANȚEI AUKUS

IMPLICATIONS FOR THE INTERNATIONAL COMMUNITY AND STRATEGIC OBJECTIVES OF THE AUKUS ALLIANCE

*Locotenent Ionuț-Iulian CĂLUGĂRU**

Rezumat: *Marii actori statali se află într-o continuă cursă pentru a obține supremația în diferite medii, acest fapt oferind noi perspective asupra relațiilor internaționale și, totodată, schimbă vechea ordine mondială prin inversarea rolurilor în clasamentul mondial al importanței din punct de vedere politic și militar. De asemenea, se fac investiții considerabile în scopul modernizării armatelor și astfel, rezultă modificări ale punctelor de importanță strategică la nivel internațional.*

Securitatea este factorul cel mai important pentru un stat, iar în acest scop se iau măsuri notabile pentru a asigura condițiile optime pentru modul de viață al populației. Bineînțeles că acest aspect nu poate fi realizat în mod individual de către fiecare stat în parte, ci este nevoie de a realiza legături strânse dincolo de granițele statului pentru a atinge obiectivele ce redau siguranța și stabilitatea. Al Doilea Război Mondial a dus la crearea a două dintre cele mai importante organizații mondiale sub denumirea de Organizația Tratatului Atlanticului de Nord și Organizația Națiunilor Unite, însă modul în care se prezintă situația la nivel internațional în acest moment a dus la formarea de noi alianțe, iar în acest cadru se include și AUKUS (Australia – Regatul Unit-Statele Unite ale Americii), tripartidă care a apărut ca reacție la evoluția rapidă a tehnologiei și a modificării centrilor de putere economici și militari.

Lumea pare să sufere schimbări din punct de vedere geopolitic, geostrategic și economic mai repede decât în oricare alt moment post Războiul Rece, fapt pentru care vigilența organizațiilor internaționale care au drept obiective pacea și securitatea mondială trebuie să fie la cote maxime pentru a putea face față acestei evoluții rapide ce pare să genereze un climat mai degrabă guvernat de imprevizibilitate.

Cuvinte cheie: *pace, mediu de securitate, AUKUS, China, Statele Unite ale Americii, Australia, Regatul Unit.*

Abstract: *Major state actors are in a constant race for supremacy in different environments, which offers new perspectives on international relations and also changes the old world order by reversing roles in the global ranking of political and military importance. Massive investments are also being made to modernise militaries, resulting in changes in international strategic importance.*

Security is the most important factor for a state, and to this end consistent measures are taken to ensure optimal conditions for the way of life of the population. Of course, this cannot be achieved individually by each state, but it is needed to achieve close links across state borders in order to achieve the goals of

* Universitatea Națională de Apărare, calugar.ionut85@yahoo.com.

security and stability. The Second World War led to the creation of two of the world's most important organisations, the North Atlantic Treaty Organisation and the United Nations, but the current international situation has led to the formation of new alliances, including the AUKUS (Australia-United Kingdom-United States of America) tri-partite that has emerged in response to the rapid development of technology and changes in economic and military power centres.

The world seems to be undergoing geopolitical, geostrategic and economic change more rapidly than at any time since the Cold War, which is why the vigilance of international organisations, whose objectives are world peace and security, must be at its highest in order to keep pace with these rapid developments, which seem to generate a climate of unpredictability.

Keywords: *peace, security environment, AUKUS, China, United States, Australia, United Kingdom*

Introducere

La nivel internațional, actorii care concurează pentru a deține controlul și puterea asupra diferitelor domenii și canale, ce le permit acestora atingerea scopurilor stabilite, sunt nevoiți să își creeze legături interstatale care le pot oferi siguranță și securitate în obținerea unor rezultate cât mai apropiate de obiectivele inițiale. În acest sens, aceștia au recurs la realizarea unor conexiuni formale, sub formă de alianțe, iar dintre acestea unul dintre cele mai noi parteneriate îl reprezintă alianța AUKUS; acesta a fost anunțat drept un pact între Australia, Regatul Unit și Statele Unite ale Americii la data de 15 septembrie 2021 și care prevedea cooperarea pe mai multe domenii, între cele trei state, printre care: inteligența artificială, dezvoltarea capabilităților subacvatice și războiul electronic.

Întrucât instabilitatea la nivelul relațiilor internaționale a crescut, necesitatea realizării acestui pact l-a constituit, ca și factor principal, mediul de securitate din Zona Pacificului sub influența tendințelor Chinei de a-și extinde sfera de control la nivel economic și militar asupra țărilor din acea regiune și cu rază mai mare de acțiune asupra altor zone de pe glob.

Amenințarea pe care o resimt unele țări din Oceanul Pacific din partea Chinei, care arată o evoluție tot mai mare, din punct de vedere militar, le-a determinat pe unele dintre acestea, precum Coreea de Sud, Japonia sau Australia să depună eforturi masive pentru înzestrarea forțelor armate cu echipamente ce le pot permite să descurajeze și să se apere în fața intențiilor ostile ale Republicii Populare Chineze. Astfel, Australia a simțit nevoia de a-și extinde capabilitățile militare dincolo de dependența echipamentelor actuale ce îngreunează acțiunile flotei proprii atunci când execută misiuni la distanțe considerabile de locurile de aprovizionare, în acest sens accesând programul de înzestrare cu submarine ce funcționează folosind propulsia nucleară.

Date fiind o serie de caracteristici ale celor trei state, Australia, Marea Britanie și Statele Unite ale Americii, cum ar fi localizarea

geografică, puterea economică, militară, influența la nivel internațional și interesele pe termen lung, putem situa această alianță ca fiind una de nivel strategic. Scopul îl reprezintă cooperarea acestora pentru ridicarea nivelului de securitate în zona Pacificului prin achiziționarea de submarine cu capacități nucleare de către Australia. Un alt motiv care a stat la baza încheierii pactului îl reprezintă atitudinea expansionistă a Republicii Populare Chineze care prevede influențe atât la nivel economic, cât și militar asupra altor state, încercând o subjugare a acestora și atragerea lor în sfera sa de influență.

Zona Pacificului avea nevoie de un plus de recunoaștere¹ din punct de vedere geostrategic, cu atât mai mult cu cât evenimentele din ultimii ani au expus o serie de evenimente care au avut drept protagonist Republica Populară Chineză, prin încercarea unor acțiuni de intimidare cu scopul de a cucerii zona Taiwanului, astfel că, această înțelegere, încheiată de către tripleta Australia – Marea Britanie – Statele Unite ale Americii, apare tocmai pentru a combate intențiile marelui gigant din Oceanul Pacific.

De remarcat este faptul că acceptarea distribuirii tehnologiei submarinelor cu propulsie nucleară de către SUA și UK cu alte state vine în premieră după aproximativ șase decenii de la încheierea pactului nuclear dintre cele două, în anul 1958². Această chestiune subliniază, de asemenea, momentul critic în care se regăsește securitatea în Pacific și importanța geostrategică și militară care îi este atribuită Australiei.

Formarea acestei noi alianțe apare într-un moment în care cadrul internațional al legăturilor interstatale este pe cale să ia noi turnuri. Dacă până aproape de toamna anului 2021 punctul cu cea mai mare importanță din punct de vedere militar îl reprezenta zona Orientului Mijlociu, după data de 15 septembrie, moment ce coincide cu semnarea pactului trilateral între cele 3 state, atenția marilor actori statali este distribuită asupra a două zone cu puternic impact economic, geopolitic și geostrategic, Europa de Est și Zona Pacificului.

Pe de o parte, Uniunea Europeană se află într-o încercare continuă de a se relansa din punct de vedere economic în urma „despărțirii” de Regatul Unit și a consecințelor provocate de virusul COVID-19, factori ce au provocat dificultăți inclusiv celor mai mari economii europene care se simțeau tot mai dependente de legăturile economice cu Republica Populară Chineză, acțiuni ce cotraziceau politica Statelor Unite ale Americii.

Pe de altă parte, Organizația Tratatului Atlanticului de Nord se vede în imposibilitatea de a gestiona tensiunile care se află dincolo de sfera sa de acțiune, astfel apărând o criză predominant de natură diplomatică, ce oferă

¹ Shoebridge, Michael, Why Did AUKUS Happen? Because the World Changed in *Strategic Insights*, December 2021, Sidney, p. 4.

² US–UK mutual defence agreement (Washington, 3 July 1958), disponibil la https://www.cvce.eu/content/publication/2014/6/12/a1ee4c1f-2166-48f3-a886-2711bd647111/publishable_en.pdf, accesat la 27.03.2023.

posibilitatea înființării acestui nou cadru internațional prin conferirea Australiei a unui statut pe care nu l-a avut niciodată atât la nivel regional, cât și internațional.

1. Obiectivele strategice ale AUKUS

Principalul interes al Organizației Națiunilor Unite este acela de a menține pacea la nivel mondial așa cum s-a angajat odată cu finalizarea celui de-al Doilea Război Mondial, iar efortul depus este cu atât mai mare în actualul context al relațiilor internaționale, referindu-ne la războiul dus de Rusia în estul Europei și amenințarea exercitată de Republica Populară Chineză în zona Pacificului. Chiar dacă în acea zonă există deja o alianță constituită din Statele Unite ale Americii, Japonia, India și Australia, iar scopul acesteia este comun cu cel AUKUS, și anume o lume liberă în zona Indo-Pacifică, având drept fundament stabilitatea și siguranța zonală, QUAD-ul nu folosește aceleași instrumente pentru a-și atinge obiectivele, apelând mai degrabă la mijloace diplomatice și politice pentru a îndeplini misiunea, fiind o alianță deschisă aderării altor membri. QUAD³-ul, această denumire este cea mai des întâlnită în literatura de specialitate, dar și în mediul online și servește drept un acronim pentru Dialogul Cvadrilateral de Securitate (eng. The Quadrilateral Security Dialogue) din care fac parte cele 4 state menționate anterior. Cu o apariție relativ recentă, în anul 2007, acestui dialog, inițiat de premierul japonez Shinzo Abe⁴, i-a fost conferită, în sfera internațională, calitatea de răspuns la creșterea puterii economice și militare a Republicii Populare Chineze, care îi atribuia acestui aranjament diplomatic denumirea de „NATO asiatic”. Pe de altă parte, AUKUS este o alianță mult mai militarizată, dar nu militară, a cărui scop pe termen scurt este de a crește capacitățile Australiei prin ajutorul oferit de către Statele Unite ale Americii și Regatul Unit.

În cele din urmă, alianța AUKUS, se poate spune că a apărut ca o completare pentru QUAD, aceasta rezultând din însuși faptul că, prin calitatea sa de dialog diplomatic, QUAD nu a avut pârghii solide în ceea ce privește o eventuală dezvoltare pe linie militară între membrii săi. Chiar și după „resuscitarea” alianței în 2017⁵, sub administrația Trump, obiectivele acesteia au urmărit crearea unui echilibru economic în zona Indo-Pacifică pe căi politice și diplomatice. Apariția a ceea ce prezentul cunoaște sub denumirea de QUAD PLUS, reprezintă o moștenire lăsată de administrația Trump și continuată de administrația Biden, care menține aceeași viziune asupra modului de combatere a inițiativelor expansioniste ale Chinei, în sfera economico-militară, însă care a vizat, în principal, apărarea împotriva virusului COVID-19 și de la care se așteaptă, în continuare, măsuri

³ Jagannath, P. Panda, *Quad Plus and Indo-Pacific*, Routledge, New York, 2022, p. 1.

⁴ Ash, Rossiter; Brendon J., Cannon, *Quad in the Indo-Pacific: Role of Informality in Countering China* in Institute for Security and Development Policy, February 7, 2023, p. 3.

⁵ Jagannath, P. Panda, *op. cit.*, p. 34.

consolidate faptic, cu privire la menținerea stării de securitate economică și militară în Oceanul Indian și Oceanul Pacific.

Pentru a reveni la titlul acestui articol, în continuare voi analiza principalele obiective strategice ale alianței AUKUS conform site-ului oficial al Departamentului de Stat al Statelor Unite ale Americii⁶, oferind o imagine cât mai clară a intențiilor pe care ansamblul celor trei state îl au:

1. *Consolidarea securității și stabilității în regiunea Indo-Pacifcă;*
2. *Sprijinirea capacității de apărare a Australiei;*
3. *Consolidarea relațiilor trilaterale între SUA, Marea Britanie și Australia;*
4. *Promovarea dezvoltării și inovației tehnologice.*

Consolidarea securității și stabilității în regiunea Indo-Pacifcă este un obiectiv care se regăsește, așa cum menționam anterior și la alianța celor patru, Quad. Modalitatea care duce spre îndeplinirea acestui obiectiv se regăsește într-o formă diferită la cele două alianțe, motiv pentru care Quad-ul a avut o pauză de aproape un deceniu, sau mai degrabă de stagnare, perioada aceasta de pasivitate datorându-se în mare parte Australiei care nu dorea o implicare directă având în vedere relațiile sale economice cu China. Activitatea acestei alianțe a reînceput în anul 2017 la insistențele administrației Trump și ulterior a administrației Biden, care au văzut necesitatea construirii unui puternic pivot în zona Indo-Pacifcă, cu rol de a estompa pe cât posibil extinderea influenței Chinei. Pentru AUKUS modul în care se dorește creșterea nivelului stabilității și securității în aria Pacificului este reprezentat de o dezvoltare militară a Australiei prin înzestrarea acesteia cu capacități sub forma unor submarine cu propulsie nucleară care să poată acționa în mod independent pe distanțe mult mai lungi decât submarinele convenționale. Bineînțeles că prima țară care se opune acestui pact este China deoarece aceasta este prima vizată atunci când se vorbește de siguranță și stabilitate, fiind considerat drept statul care pune în pericol aceste aspecte în zona Asiei de Sud-Est. Australia a fost alături de Statele Unite ale Americii la fiecare mare război pe care aceștia din urmă l-au purtat în secolul XX, iar acesta este unul dintre cei mai importanți factori care au pus fundamentul începerii acestui parteneriat.

Un alt impediment care a apărut în procesul de dezvoltare al alianței QUAD a fost redat de influența categorică a Republicii Populare Chineză din punct de vedere economic, fapt demonstrat de dependența statelor membre ASEAN a căror raport import/export indică o dependență direct proporțională față de piața chineză. Probabil acesta a fost un alt motiv care a stat la baza realizării pactului, în urma căruia a rezultat AUKUS.

⁶ Implementation of the Australia – United Kingdom – United States Partnership (AUKUS), disponibil la <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases-2022/04/05/fact-sheet-implementation-of-the-australia-united-kingdom-united-states-partnership- aukus/>, accesat la 01.04.2023.

Necesitatea de a crea un mediu sigur și stabil în acea zonă a dus la formarea acestui trio care acoperă 3 puncte cheie de pe glob și de la care se așteaptă o creștere a nivelului de securitate, cel puțin din punct de vedere militar în sudul și estul Asiei.

Sprrijinirea capacității de apărare a Australiei este un alt obiectiv strategic major pe care alianța îl urmărește. Statele Unite ale Americii au nevoie de mai mult sprijin în ceea ce privește acțiunile de menținere a stabilității în sud-estul Asiei, în acest sens aceasta încearcă să creeze legături puternice cu statele din această zonă prin atragerea de partea sa, oferind în schimb garanții în ce privește securitatea la nivel internațional. Australia este un actor care a demonstrat că este demn de încredere fiind unul din statele care au un cuvânt de spus în fața expansiunii militare și economice chineze, însă are nevoie de sprijin în realizarea acestui obiectiv. Statele Unite au avut de suferit constant odată cu asumarea rolului de mediator și a rolului de menținere a securității globale, în această zonă a lumii din motive culturale sau mai degrabă din cauza neînțelegerii societăților orientale. Incidente care au avut loc, precum cel din Coreea de Sud din 2002⁷ în care două tinere sud-coreene au decedat în urma unei coliziuni cu un vehicul aparținând forțelor armate SUA, au fost din spectrul celor care au îngreunat lungul proces de menținere a stabilității și siguranței în zona Asiei de Sud-Est. În urma acestui incident au avut loc proteste din partea activiștilor sud-coreeni împotriva forțelor armate ale Statelor Unite ale Americii care se aflau în peninsulă și o pierdere a credibilității față de Armata SUA. Alianța dintre Australia și Statele Unite este facilitată de ideologii comune și caracteristici societale asemănătoare și nu în ultimul rând comunicarea este favorizată de folosirea aceleiași limbi.

Consolidarea relațiilor trilaterale dintre Australia, Marea Britanie și Statele Unite ale Americii reprezintă, de asemenea, un alt aspect major pe care cele trei țări îl urmăresc depunând toate eforturile pentru a crește nivelul de încredere pe mai multe paliere precum cel politic, diplomatic, economic etc. Amenințarea pe care China o exercită la adresa mediului de securitate din zona Indo-Pacifică și a mărilor la care are deschidere a dus la realizarea unei conexiuni puternice între aceste trei țări formatoare ale pactului AUKUS.

Dincolo de speculațiile care au apărut în media cu privire la alte intenții decât cele declarate la nivel oficial de reprezentanții legali ai membrilor Alianței, Australia s-a îndreptat spre achiziționarea de submarine cu propulsie nucleară din nevoia de se ridica din punct de vedere militarotehnologic la nivelul Chinei. A înțeles amenințarea și a acționat în consecință pentru a putea să restabilească un echilibru în zona sa de influență, astfel că a preferat achiziționarea unor capacități superioare celor

⁷ Solidarity in South Korean Civil Movement against the U.S. Forces, disponibil la <https://www.peoplepower21.org/english/38523>, accesat la 04.04.2023.

pe care trebuia să le achiziționeze în urma parteneriatului cu Franța. Această decizie pe care Australia a făcut-o, a arătat că, dincolo de relațiile de rang diplomatic sau economic se află nevoia de stabilitate și siguranță, fiind importantă desfășurarea activității în condiții care să se încadreze în parametri normali din punct de vedere al mediului de securitate.

Promovarea dezvoltării și inovației tehnologice reprezintă al patrulea obiectiv strategic care presupune, printre altele, și dezvoltarea infrastructurii cibernetice între cele trei state, fiind, de asemenea, de o deosebită importanță pentru viitorul comun în cadrul alianței AUKUS. În principal, obiectivul urmărește dezvoltarea capacităților subacvatice, și anume submarinele cu propulsie nucleară. În ceea ce privește această chestiune, cele trei țări doresc să își crească nivelul comun de lucru, mai precis, nivelul de interoperabilitate. Dacă pentru statele membre acest parteneriat nu aduce decât beneficii comune, pentru Republica Populară Chineză acest proces de dezvoltare reprezintă mai degrabă o amenințare la adresa stabilității în zona Indo-Pacifcă, declarând, de asemenea, faptul că se creează un dezechilibru prin înzestrarea Australiei cu echipamente nucleare, făcându-se referire la proliferarea armelor nucleare.

Unele state din această zonă și-au prezentat dezacordul cu privire la politica acestei alianțe, cum ar fi Malaiezia și Indonezia⁸, prezentând o situație care ar duce la o accelerare în ceea ce privește dezvoltarea sistemelor militare între țările din zona Pacificului. Coreea de Sud, spre deosebire de cele două, a avut o atitudine neutră, salutând înființarea noii alianțe în contextul menținerii stării de securitate la un nivel normal, iar Japonia și Filipine au exprimat o atitudine pozitivă față de inițiativa trilaterală subliniind necesitatea creării unui contrabalans cu privire la puterea militară în zona Asiei de Sud-Est, cu trimitere mai exact la poziția militară a Chinei.

2.Implicațiile AUKUS asupra NATO

AUKUS își concentrează atenția, în principal, asupra dezvoltării domeniului militar al Australiei și implicit a menținerii unui echilibru în ceea ce privește mediul de securitate în zona Indo-Pacifcă prin răspunsuri la eventuale amenințări ce pot apărea odată cu evoluția tot mai rapidă a tehnologiei. Organizația Tratatului Atlanticului de Nord are puține implicații în această zonă, singurele state implicate direct în această arie fiind Franța și Statele Unite ale Americii, dar într-un mod independent de Alianță. Bineînțeles că interesele NATO și AUKUS sunt similare, dorindu-și o stabilitate din punct de vedere a securității în zona Indo-Pacifcă deoarece în mod indirect izbucnirea unui conflict militar în această zonă ar avea

⁸ Louisa, Brooke-Holland; John Curtis; Claire, Mills, *The AUKUS agreement*, 11 octomber 2021, pp. 6-7.

repercusiuni și asupra membrilor Alianței, dacă nu militar, atunci în ceea ce privește latura economică a acestora.

La nivel internațional, încheierea pactului trilateral a generat atitudini pro și contra, iar vocali și fără să exprime o atitudine pozitivă au fost inclusiv membri ai Alianței Nord Atlantice și ai Uniunii Europene. În acest sens, un exemplu de atitudine contra încheierii acestui pact a venit din partea Portugaliei și Greciei care au susținut cauza Franței⁹, inclusiv voci din interiorul Germaniei fiind de partea francezilor, chiar dacă la nivel european aceasta din urmă a fost văzută drept un mediator între Statele Unite și Franța pentru aplanarea tensiunilor create ca urmare a ceea ce politicul francez a numit „un cuțit în spate”. Acest pact a pus în umbră puterea de gestionare a Uniunii Europene, demonstrând o incapacitate din partea membrilor acesteia de a controla și de a înțelege situația în Asia de Sud-Est. Punctul forte al Uniunii Europene era reprezentat de către Franța care trebuie să gestioneze situația din regiunea Pacificului, mai ales în ceea ce privea atitudinea Republicii Populare Chineze, și care trebuia să se finalizeze în furnizarea unor submarine convenționale către Australia, fiind în cele din urmă refuzată în favoarea Statelor Unite. UE a acuzat AUKUS de faptul că „a forțat” încheierea acestui pact determinând o serie de acte negative asupra relațiilor economice pe care Europa le avea în curs de desfășurare cu China.

Cu privire la implicațiile directe asupra NATO prin formarea alianței AUKUS, acestea nu pot fi măsurate în acest moment, dar pot reieși din faptul că motorul militar al NATO este în continuare reprezentat de către Statele Unite ale Americii, ceilalți membri nereușind practic să se impună din punct de vedere militar și diplomatic pe scena internațională. Însă există și posibilitatea unei colaborări directe între AUKUS și NATO asupra zonei Indo-Pacifice, dezvoltându-se o relație bilaterală cu scopul de a menține pacea și securitatea regiunii.

În contextul prin care se redă viziunea NATO asupra stabilității politico-militare internaționale se pare că se regăsesc opinii diferite la nivelul membrilor acestei alianțe, astfel că Statele Unite ale Americii lansează o nouă perspectivă asupra stabilității mediului de securitate în zona Indo-Pacifică și a modului în care această problemă trebuie abordată. Renunțarea la formularea răspunsurilor, în mod individual, la diferitele forme de amenințare ce apar în această regiune poate indica atât faptul că Republica Populară Chineză reprezintă un adversar ce nu mai poate fi abordat ca și până în acest moment, dată fiind influența sa asupra statelor din Oceanul Pacific și, totodată, capacitatea militară, cât și relansarea unui punct de lucru comun, precum cel ce a avut activitate în perioada Războiului

⁹ Marta, Marafona, European Reactions to AUKUS and Implications for EU Strategic Autonomy in JOINT, No. 5, November 2021, pp. 3-4.

Rece sub forma SEATO. Aceasta din urmă este o alianță¹⁰ ce a luat naștere la data de 8 septembrie 1954, după încheierea pactului de la Manila, unde cei 8 membri semnatori (Franța, Regatul Unit, Statele Unite ale Americii, Thailanda, Pakistan, Filipine, Australia și Noua Zeelandă) au fost determinați de dorința de a progresa și de a se putea apăra în fața amenințărilor care existau la acel moment la adresa securității acestora, subliniindu-se faptul că nicio națiune nu poate rezista solitar, fără a face parte dintr-o comunitate.

Activitatea în afara NATO a reprezentat o chestiune obișnuită pentru SUA, însă formarea AUKUS ridică suspiciuni atât în rândul aliaților, cât și la nivelul celorlalte state, cu toate că asigurările venite din partea președintelui Joe Biden¹¹ servesc intereselor NATO prin faptul că apar două alianțe care au interese comune, iar dubla prezență a Statelor Unite nu reprezintă un declin pentru Alianța Nord Atlantică.

Faptul că din această nouă alianță fac parte două state membre NATO și un al treilea membru din Zona Pacificului, poate trimite cu gândul la formarea unei alianțe în această zonă care să reprezinte echivalentul NATO în Pacific și care să se opună gândirii expansioniste chineze.

Făcând o paralelă la nivel ipotetic între actualul NATO și o viitoare alianță care să se opună regimului de la Beijing, poate sugera păreri pozitive având în vedere faptul că odată cu izbucnirea războiului din Ucraina, Alianța Nord-Atlantică a lucrat într-un mod apreciativ în oferirea de sprijin Ucrainei, arătând ca o alianță ce poate face față unor eventuale acțiuni directe ale Rusiei.

3.Implicațiile AUKUS asupra statelor din regiunea Indo-Pacifică

Principalul stat care a avut o atitudine negativă cu privire la încheierea pactului trilateral a fost Republica Populară Chineză care, prin purtătorii săi de cuvânt, și-a exprimat indignarea cu privire la formarea AUKUS, reclamând faptul că se va destabiliza mediul de securitate în această regiune și, de asemenea, că se încalcă Tratatul de Neproliferare al Armelor Nucleare prin înzestrarea Australiei cu capacități ce necesită folosirea acestui tip de tehnologie. În aceeași ordine de idei, conform mențiunilor pe care le-am făcut anterior, au existat și alte state care au susținut punctul de vedere al Chinei, dar și state care au privit cu pozitivism și interes apariția unei noi alianțe menite să „resusciteze” situația militară din jurul Chinei.

¹⁰ ***, *Story of SEATO*, 2002, disponibil la <https://www.cia.gov/readingroom/docs/CIA-RDP83-00036R001100170006-5.pdf>, accesat la 24.04.2023.

¹¹ Remarks by President Biden, Prime Minister Morrison of Australia, and Prime Minister Johnson of the United Kingdom, Announcing the Creation of AUKUS, disponibil la <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/09/15/remarks-by-president-biden-prime-minister-morrison-of-australia-and-prime-minister-johnson-of-the-united-kingdom-announcing-the-creation-of-aukus/>, accesat la 23.04.2023.

Grupul țărilor care alcătuiesc ASEAN (Asociația Națiunilor din Sud-Estul Asiei) vor avea de înfruntat o nouă dilemă și anume cea a securității¹². Dacă până în acest moment existau state care dețineau submarine convenționale precum Indonezia sau Malaiezia, care au procurat astfel de capacități de la Rusia sau Germania, noua perspectivă oferită de Australia prin achiziționarea submarinelor cu propulsie nucleară va da naștere unei curse cu privire la achiziții militare a tuturor statelor din regiune. Această perspectivă este oferită și de faptul că Australia își va schimba statul dintr-o putere militară de nivel mediu la un statut care depășește această barieră, spre limita superioară astfel, centrii de putere în zonă se vor schimba, iar celelalte state vor trebuie să recurgă la acțiuni care să le ridice capacitatea forțelor armate.

De asemenea, pe același palier se va regăsi și perspectiva strategică în domeniul relațiilor internaționale a țărilor care până acum se aflau într-un impas din punct de vedere al alegerii baricadei de partea căreia să se situeze, pe de o parte China, iar pe de altă parte Statele Unite ale Americii. Cu siguranță pentru țări precum Thailanda sau Myanmar, care se află direct în vecinătatea Chinei va fi o decizie, în continuare, dificilă în ceea ce privește această alegere, însă se arată o nouă perspectivă ce poate fi luată în considerare.

De remarcat este faptul că AUKUS este prima alianță formală din care Statele Unite ale Americii fac parte și care vizează zona Indo-Pacifcă. De aici se poate concluziona faptul că viziunea SUA la această regiune s-a schimbat, acordându-i o mai mare importanță cel puțin în ceea ce presupune latura militară. Misiunea pe care și-a asumat-o SUA devine mai importantă și în același timp mai greu de gestionat, atât în problematica Strâmătorii Taiwan, cât și asupra celorlalte state.

Ideea pe care o susțin cei trei membri AUKUS cu privire la Tratatul de Neproliferare a Armelor Nucleare se contrazice în viziunea statelor din zona Indo-Pacifcă prin însăși acțiunea în sine de a înzestra o țară non-nucleară cu arme ce se bazează pe o astfel de capacitate. Aceste fapte vor cântări destul de mult în deciziile pe care statele din această zonă le vor lua, cu privire la proliferarea armelor de distrugere în masă.

Se va pune problema dacă va exista o cursă a înarmării și în acest sens și, de asemenea, cum va acționa Republica Populară Chineză cu privire la dezvoltarea nucleară în rândul aliaților săi. Submarinele ce vor intra în înzestrarea Armatei Australiei au capacitatea de a transporta arme nucleare, fiind a 7-a țară la nivel mondial care va deține această capacitate, după SUA, India, Regatul Unit, Franța, China și Rusia. Ideea spre care conduce dotarea cu astfel de submarine nu poate decât să fie favorabilă unei eventuale proliferări nucleare.

¹² M., Cheng, *AUKUS: The Changing Dynamic and Its Regional Implications in European Journal of Development Studies*, 03 February, 2022, pp. 4-5.

Concluzii

Această zonă pare a fi tot mai disputată în ultima perioadă deoarece reprezintă în acest moment unul din motoarele economice ale întregii lumi. De asemenea, densitatea populației este una mare, iar dezvoltarea rapidă a statelor din regiune determină ca atenția țărilor occidentale să fie îndreptată cu precădere în această arie de pe glob. Retragera Statelor Unite ale Americii din Afganistan oferă mai multă libertate de mișcare acestora și permite concentrarea resurselor în alte zone „fierbinți” din lume. Dacă în acest moment conflictul din Ucraina reprezintă o chestiune mai mult regională, un eventual conflict în zona Indo-Pacifică poate ușor escalada spre un conflict mondial, în funcție de statele implicate și de mijloacele folosite.

Se poate spune că AUKUS este o alianță care a apărut într-un moment potrivit pentru stabilizarea relațiilor la nivelul Asiei de Sud-Est, fapt ce nu a putut fi realizat prin implicarea celorlalte alianțe prezente în lume. Chiar dacă nu toată lumea a avut o atitudine pozitivă referitoare la încheierea acestui pact, în practică, formarea alianței se consideră a fi necesară. În pofida faptului că surse oficiale nu au confirmat acest aspecte, din punctul meu de vedere, încheierea acestui tratat, în anul premergător celui care a corespuns invaziei Ucrainei de către Rusia, poate reprezenta drept o contra-măsură pentru influența tot mai mare a Chinei în zona Indo-Pacifică. Astfel, Statele Unite ale Americii nu au fost nevoite să se extindă pe două fronturi, în eventualitatea izbucnirii unui conflict armat și în zona Strâmtorii Taiwan.

Formarea unui astfel de nucleu reflectă în cele din urmă modul tenace și strategic prin care Statele Unite ale Americii și-au dus politica externă și care în continuare își pot autoevalua supremația militară raportând-o la capacitățile statelor cu care se află într-o continuă concurență, referindu-ne aici la China și Rusia.

BIBLIOGRAFIE

- BROOKE-HOLLAND L., CURTIS J., MILLS C., *The AUKUS agreement*, 11 octombrie 2021;
- CHENG M., *AUKUS: The Changing Dynamic and Its Regional Implications in European Journal of Development Studies*, 03 februarie 2022;
- FREDRIKSEN C. J., „America’s Military Adversaries From Colonial Times to the Present”, ABC-CLIO, California, 2001;
- KISSINGER H., *On China*, Penguin Books, Londra, 2012;
- LAMBA B., *UKUS Agreement has Strategic Significance for the Indo-Pacific, but what about India?* In *Pensamiento Proprio* 54, Buenos Aires, 2021;

- MARAFONA M., *European Reactions to AUKUS and Implications for EU Strategic Autonomy in JOINT*, Nr. 5, Noiembrie 2021;
- MULLER L. M., *In the Shadow of the Member States*, Palgrave Macmillan, Freiburg, 2023;
- PANDA J. P., *Quad Plus and Indo-Pacific*, Routledge, New York, 2022;
- ROSSITER A., CANNON B. J., *Quad in the Indo-Pacific: Role of Informality in Countering China* in Institute for Security and Development Policy, 7 februarie, 2023;
- SHOEBRIDGE M., Why Did AUKUS Happen? Because the World Changed in *Strategic Insights*, Decembrie 2021, Sidney;
- ZAKARIA F., *The Future of American Power: How America Can Survive the Rise of the Rest* in *Foreign Affairs*, Vol. 87, No. 3, Mai – Junie. 2008;
- US–UK mutual defence agreement (Washington, 3 July 1958), disponibil la https://www.cvce.eu/content/publication/2014/6/12/a1ee4c1f-2166-48f3-a886-2711bd647111/publishable_en.pdf;
- Implementation of the Australia – United Kingdom – United States Partnership (AUKUS), disponibil la <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2022/04/05/fact-sheet-implementation-of-the-australia-united-kingdom-united-states-partnership-aucus/>;
- Solidarity in South Korean Civil Movement against the U.S. Forces, disponibil la <https://www.peoplepower21.org/english/38523>.
- Remarks by President Biden, Prime Minister Morrison of Australia, and Prime Minister Johnson of the United Kingdom, Announcing the Creation of AUKUS, disponibil la <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/09/15/remarks-by-president-biden-prime-minister-morrison-of-australia-and-prime-minister-johnson-of-the-united-kingdom-announcing-the-creation-of-aucus/>.
- Story of SEATO, 2002, disponibil la <https://www.cia.gov/readingroom/docs/CIA-RDP83-00036R001100170006-5.pdf>.